

Szerb Köztársaság
OKTATÁSI, TUDOMÁNYÜGYI ÉS TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSI MINISZTERIUM
OKTATÁSI ÉS NEVELÉSI MINŐSÉGELLENŐRZŐ INTÉZET
VAJDASÁGI PEDAGÓGIAI INTÉZET

FELADATOK AZ ÁLTALÁNOS OKTATÁS ÉS NEVELÉS ZÁRÓVIZSGÁJÁRA

a 2012/2013-es tanévben

3. TESZT

MAGYAR NYELV

UTASÍTÁS

- A záróvizsgára készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, ezek megoldására 120 perc áll rendelkezésedre.
- Előbb olvasd el figyelmesen a megoldásra váró feladatot, majd gondolkodj el rajta! Összpontosíts a feladatok szövegére, hiszen a szöveg a válaszadás módjára is utal (be kell karikáznod a helyes válasz előtti betűt, össze kell kötnöd a részmozzanatokat, be kell írnod valamit a megfelelő helyre stb.).
- A feladatok megoldásakor mindig teljes megnevezésre törekedj, a rövidítések használata nem engedélyezett (pl. ki kell írnod, hogy helyhatározó, nem fogadható el a hH mint megoldás).
- A végső válaszokat **golyóstollal** kell beírnod. Munkád során azonban grafitceruzát és törlőgumit is használhatsz. A feladatokat először ceruzával oldd meg, mert így esélyt adsz önmagadnak az időben észrevett hibák javítására. A ceruzával beírt válaszokat, mielőtt átadod a tesztet, írd át golyóstollal!
- A ceruzával beírt és golyóstollal áthúzott, korrigált megoldásokat nem fogadjuk el.
- A feladat jobb oldalán található négyzetet hagyd üresen, javításkor ugyanis ide írják be a pontszámot. Erre és a teszt utolsó oldalára ugyancsak ne írd semmit!
- Ha a megadott időpontnál előbb végzel munkáddal, add át a tesztlapot az ügyeletes tanárnak, és csendben hagyd el a tantermet!

Sikeres záróvizsgát kívánunk!

1. Olvasd el az alábbi szöveget, majd húzd alá azokat a mondatokat, amelyeket szó szerint idéz az írás szerzője egy neves személyiségtől!

Nem vásárolta fel a világ számársajt-készletét

Cáfolta a híres sportoló azokat a médiaértesüléseket, miszerint felvásárolta volna a számársajt teljes készletét. A sajtó december közepén adta hírül a kissé felemás értesülést, miszerint egyetlen farm létezik a világon, mégpedig Szerbiában, amelyik ilyen sajtot készít, és miután a sportoló családja a farm teljes készletét felvásárolta, így hát a világ számársajt-készlete az ő tulajdonukba került. E sajt kilogrammonkénti ára 1000 euró.

Az ismert sportoló elmondta, nem gondolta, hogy ez az esemény ilyen nagy figyelmet kelt. Mint mondja, a szóban forgó farm felkínálta a család étteremláncának készletét, de nem vásárolták fel a teljes készletet: „Eljöttek az emberek az étterembe, együttműködést ajánlottak, ez minden. Átgondoljuk, és meglátjuk, mihez kezdünk, de nem igaz, hogy már megvettük volna a teljes készletet” – mondta a sportoló. A beszélgetőpartnerünk egyébként nagy kedvelője e tejterméknek. „Ez a sajtok igen drága fajtája, nagyon jó minőségű” – tette hozzá.

2. Olvasd el a szöveget, majd rakd sorba a szövegről készült vázlat mondatait!

A papírgyártás folyamata

Kínában sokáig csak kézzel készítették a papírost. Rongyokat áztattak vízbe, majd fehérités céljából mészoldattal addig főzték és kalapálták, amíg minden rostjuk külön nem vált, és sűrű tejszerű pép nem lett belőlük. Ebből a pépből a papírkészítő mester egy farámával meregetett, amelyre rézdrótból készített szita volt feszítve. A rámának fedele is volt. Amikor a mester a rámát kihúzta a folyadékból és ráhajtotta a fedelet, a szita alján kicsurgott a felesleges víz. Az így nyert papírost lepréselte, hogy a nedvességet teljesen eltávolítsa, majd kiteregette száradásra. Miután megszáradt, enyvvvel vagy keményítővel kezelte, hogy csökkentse a papír szívóképességét.

Az így elkészített papíros nagysága az alkalmazott ráma nagyságától függött.

Számozással állítsd helyes sorrendbe a vázlat mondatait!

- ___ száraz papír kezelése
- ___ szárítás
- ___ rostanyagok megmunkálása
- ___ pépkészítés
- ___ áztatás
- ___ préseles – lapképzés

3. Tanulmányozd a táblázatot, majd dönts el, hogy az alábbi állítások közül melyek igazak és melyek hamisak! Jelöld őket I (igaz), illetve H (hamis) betűvel!

Dél-Afrika országai

Az ország hivatalos neve	Főváros	Terület 1000 km ²	A lakosság száma 2007-ben milliókban
Angolai Köztársaság	Luanda	1247	16,3
Botswanai Köztársaság	Gaborone	582	1,8
Lesothói Királyság	Maseru	30	1,8
Dél-afrikai Köztársaság	Pretoria	1221	47,9
Madagaszkári Köztársaság	Antananarivo	587	18,3
Malawi Köztársaság	Lilongwe	119	13,1
Mauritiusi Köztársaság	Port Louis	2	1,3
Mozambiki Köztársaság	Maputo	802	20,4
Namíbiai Köztársaság	Windhoek	824	2,1
Szváziföldi Királyság	Mbabane	17	1,1
Zambiai Köztársaság	Lusaka	753	11,5
Zimbabwei Köztársaság	Harare	391	13,3

Az Angolai Köztársaság a legnagyobb dél-afrikai ország, a Mauritiusi Köztársaság pedig a legkisebb. _____

A legtöbb lakosa a Dél-afrikai Köztársaságnak van, a 2. helyen a Mozambiki Köztársaság, a 3. helyen pedig az Angolai Köztársaság áll. _____

4. Olvasd el figyelmesen a szöveget, és felelj a kérdésekre! Következtess a szövegből!

A bácskai Noszty

Ki ne emlékeznék a nagy hozományvadász, a Noszty fiú történetére, aki művészi szakértelemmel hálózta be Tóth Mari szívét, majd az esküvőn megszegyenülten kénytelen továbbállni. Mikszáth Kálmán nosztalgikus és ironikus hangon emlékezett meg a magyar dzsentriről halhatatlan regényének lapjain. Az ötletet a valóság adta, az író mégis megmakacsolta magát: a mesék földjére tévedt.

Bízást állíthatjuk, az eredeti történet gazdagabb, szomorúbb és érdekesebb – bár hiányzik belőle Mikszáth elmaradhatatlan stílusa, amellyel odaszögezett minket édesbús regényei mellé. A híres eset főszereplője kamjonkai Szemző Gyula (1881–1955) bajai főispán, egy bácskai földbirtokos família sarja volt. Igazságtalan torzítás lenne azonban, ha a német eredetű délvidéki család nevét ez a kínos eset őrizné meg az utókornak. Szemző Gyula ráadásul nem számított vagyontalannak, apjának, Szemző Mátyásnak jelentős földbirtokai voltak, és szép örökség várt rá. A Szemzők sok jeles közéleti embert és tudóst adtak a magyar művelődésnek. Szemző László (1846–1913) nyelvtudós nem pusztán egy német nagyszótár létrehozásában tevékenykedett, a magyar irodalom és irodalomtörténet is köszönhet neki néhány szép könyvet.

A századforduló után egy évvel igazi szenzációnak számított, amikor a dúsgazdag Ungár Lajos földbirtokos lányát a bácsszentiváni (prigrevicai) birtokos fia, kamjonkai Szemző Gyula megszöktette, majd az apa Bécsből felbérelt emberekkel hazahozatta lányát. A kortársakban nem is a leányzöktetés ténye okozott megütközést, hisz már akkor sem számított rendkívülinek, ha a fiatalok a szülői akarattal

szembeszegülve kezükbe veszik sorsuk irányítását. Sokkal inkább megütköztek azon, hogy az idős Ungár felbérelt emberekkel visszaszerezte gyermekét.

A históriát Ady Endre is megírta a Nagyváradi Napló 1901. július 21-i számában.

(Podhorányi Zsolt: *Mesélő délvidéki kastélyok*)

a) Ki írta *A Noszty fiú esete Tóth Marival* című regényt? _____

b) Ki volt a regénybeli Noszty fiú modellje a valóságban, kiről mintázta az író? Írd le a nevét!

5. Olvasd el figyelmesen a szöveget, majd felelj a kérdésre!

Hogyan kell leiratkozni egy hírlevélről?

Leiratkozásához nem kell Önnek dörgedelmes leveleket írnia a feladónak, nem kell különböző törvényekkel és rendelkezésekkel fenyegetőznie, sőt, telefonon sem kell nyomatékos adnia szándékának, egyszerűen keresse meg a levél alján található „leiratkozás” (angol nyelvű anyagoknál „unsubscribe”) szót, melyet direkt erre az élethelyzetre hoztunk létre, ami a legtöbb esetben alá is van húzva, jelezvén, hogy ez egy link, amire az egérkurzort (általában ez egy nyíl) rá kell vezetni, és jobbkezeseknél az egér bal gombjával határozott mozdulattal rá kell klikkelni, melynek hatására az „Ön sikeresen leiratkozott” szöveg jelenik meg.

Karikázd be a helyes választ!

A fenti szöveg:

a) reklám

b) előadás

c) használati utasítás

6. Pótold a következő szövegben a tulajdonnevek kezdőbetűit!

____rany ____ános 1817. március 2-án született, ____agyszalontán. Apja kevés földdel és kis házzal bíró földműves volt. Igazi sikert, elismerést és Petőfi barátságát az 1846 nyarán írt ____oldi című műve hozta meg számára. 1847-ben ismét megnyerte a ____isfaludy ____ársaság pályadíját.

7. Írd be a szavakat a táblázat megfelelő rovatába!

gólya, azonban, fény, kristály, összes

Kiejtés elve	Szóelemzés elve	Hagyomány elve	Egyszerűsítés elve

8. A magyar helyesírási szabályzatból közlünk részletet. Figyelmesen olvasd el!

43. A felszólító mód -j jele a szótövek nagyobb részéhez -j (a rendhagyó ragozású jön ige rövid magánhangzós tőváltozatához pedig -jj) alakban kapcsolódik: *lépjen, fújjon; szőjön, lőjön; jöjjön;* stb.: – Más esetekben a tővégi mássalhangzóval azonos hangként jelentkezik: *ásson, vesszen, öntözzön, lopóddzék* stb. – A t végű igékhez sajátos szabályok szerint járul. (Vö. 77–79.) – Az *eszik, iszik, lesz, tesz, vesz, visz* igék magánhangzós tővéhez -gy alakban járul: *egyem, igyál, legyen, tegyek, vegye, vigyed.* A hisz ige felszólító alakjaiban ez a -gy megnyúlt: *higgyem, higgyen, higgyünk* stb. (Vö. 55–58., 68., 82.)

A fenti szabályzat alapján húzd alá a helyesen írt szavakat!

- a) higgyed — higyjed
- b) írjon — írjjon
- c) főjjön — főjön
- d) mosjon — mosson
- e) edzen — eddzen

9. Írd a vonalra, miért írtuk nagy kezdőbetűvel a Pálcika és a Fűrész szavakat! Indokold meg!

Más bőrében

Azért **Pálcika** néha elképzelte, hogy ha mókus, nyuszi, tölgyfa vagy kerékpár vagy Zelóta Hápi lenne, hogyan látná a világot. Kicsinek, nagynak, még kisebbnek, vagy még nagyobbaknak? Buckásnak, hepehupásnak, salátásnak, szélfuvásosnak, hullámosnak? Milyen érdekes lenne! De azt már pálcika nem akarta elképzelni, akkor hogyan látná a dolgokat, ha a rettenetes **Fűrész** úr lenne.

(Darvasi László)

10. Kinek az életrajzára ismersz rá? Írd a teljes nevet és egy művének címét a vonalra!

1. Születési ideje és helye: 1909. május 5., Budapest
2. Eredeti neve: Glatter Miklós
3. Iskolai végzettsége: kereskedelmi érettségi, magyar–francia szak, bölcsészdoktor
4. Felesége neve: Gyarmati Fanni
5. Munkaszolgálat: 1940-től többször
6. Raboskodásának helye: Lager Heidenau, Bor mellett, Szerbia
7. Halálának ideje és helye: 1944. november, Abda

a) A teljes név: _____

b) Egy művének címe: _____

11. Mi lehet a családnév? Következtess ki -val, -vel toldalékos alakjából!

Gáll-lal _____

Hajnallal _____

Erőssel _____

Babitscsal _____

12. a) Keresd ki a szövegből az igéket, és karikázd be!

Mátyás király mindenhol járt – szólt le valaki a karzatról. (Grendel Lajos)

b) Keresd ki a szövegből a főneveket, és karikázd be!

Arról tudunk, hogy Mátyás király járt Gömörben. (Grendel Lajos)

c) Keresd ki a szövegből a névmást, és karikázd be!

Te még sokra viszed az életben, fiam – mondta az író engesztelően, és visszahúzódott a kupéba.
(Grendel Lajos)

13. Kösd össze a diákszleng szókincséből merített szavakat jelentésükkel!

karó
radar
egyenletke
visszatapsolják

ügyeletes tanár
matematikatanár
megbukik
elégtelen

14. Kösd össze a szavakat aszerint, hogy milyen hangtani változás történik bennük!

szelídség

rövidülés

tévedtem

összeolvadás

frissből

írásban nem jelölt teljes hasonulás

15. A nyelvtörténeti korszakokat és jellemzőiket soroltuk fel. A feladatod, hogy a nyelvtörténeti korszak után írd a vonalra a rá jellemző megállapítás betűjelét!

Ósmagyar kor _____

Ómagyar kor _____

Középmagyar kor _____

Újmagyar kor _____

- a) Az ortológusok és neológusok vitája.
 b) Az első teljes magyar bibliafordítás.
 c) Körülbelül a honfoglalásig tartott.
 d) Az első nyelvemlékeink ebből a korból valók.

16. Figyeld meg a szövegrészletben a hangalakok kifejező erejét, és válaszolj a kérdésre!

A hangalak és a jelentés kapcsolatának szempontjából milyen szavak József Attila *Nyár* című versének kiemelt szavai?

Ám egyre több lággy buggyanás.

Vérbő eper a homokon,

bóbiskol, zizzen a kalász.

Vihar **gubbaszt** a lombokon.

17. Olvasd el figyelmesen az alábbi szövegrészletet, majd határozd meg a műnemét!

*ezen a képen a díványon ül
 a haja hátra van fésülve
 frissen borotválkozott
 az ajtót nézi egykedvűn
 mintha várna valakit
 mintha gyászolna valamit
 a haja hátra van fésülve
 egy hajszál híján költészet*

(Fenyvesi Ottó)

a) Melyik műnembe sorolható be az idézett szövegrészlet? _____

b) A fentén kívül milyen műnemeket különböztetünk meg? Írd a vonalra! _____

18. A szereplők neve alapján melyik irodalmi művet ismered fel? Oldd meg a feladatokat!

Pár évvel később Gergely és Vica már ifjú felnőttekként utaznak Konstantinápolyba Mekcseyvel, Dobó későbbi kapitányhelyettesével és Török Jancsival, hogy kiszabadítsák annak apját, Török Bálintot, a Héttoronyból, a hírhedt Yedikuléből. Miután a kiszabadítási kísérlet meghiúsul, maguk is alig tudnak elmenekülni, hogy újból megtegyék az utat immár visszafelé, Magyarországra. Gergely később még egyszer megjárja ezt az utat – de ezúttal már csak egy irányban: három évvel a vár sikeres védelme után a törökök elfogják, Konstantinápolyba hurcolják, és a Yedikuléban kötél általi halálra ítélik.

(Hima Gabriella nyomán)

Szerző: _____

A mű címe: _____

Műfaja: _____

19. Melyik általad olvasott mű hőse Burai J.? Válaszolj a kérdésekre!

A mű címe: _____

A mű szerzője: _____

Műneme: _____

Műfaja: _____

20. Írd ki a versrészletből a szinesztéziát!

„A gyepre éppen langy sötétség szállott,
mint bársony-permeteg
és lábam alatt álmatlan forogtak,
ütött gyermekként csendesen morogtak
a sovány levelek.”

(József Attila: *Levegőt!*)

A szinesztézia: _____

A teszt eredménye magyar nyelvből

Megjegyzés: A tanulók NE töltsék ki ezt az oldalt!
Az oldalt a kinevezett bizottság tölti ki.

Összpontszám:

		,	
--	--	---	--

Bizottság:

- _____
- _____
- _____
- _____

Az egyes feladatok pontszáma:

A feladat sorszáma	Kitöltetlen	0 pont	0,5 pont	1 pont
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐
19.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐

A megfelelő helyre ✕ jel kerül!

Azonossági szám (A tanuló kódja)	
Iskola	
Helység	
A tanuló vezeték- és utóneve	